

Tajemnicze taktyki K. P. P. odsłoni Sensacyjny proces 40 komunistów lubelskich

Córka b. kuraatora Lewickiego na czele oskarżonych

W dniu 12 listopada r. b. przed Sądem Okręgowym w Lublinie rozpoczął się sensacyjny proces komunistyczny, w którym wśród 40 oskarżonych zasiadzie również córka byłego kuraatora Lewickiego. Proces ten obfitować będzie w szereg ciekawych momentów, oświetlających taktykę komunistów w Polsce.

TAKTYKA K. P. P.

W myśl zaleceń i uchwał VII Kongresu Kominternu i VI Kongresu komunistycznej międzynarodówki młodzieży — K. P. P. rozpoczęła wyrotową działalność w ramach szeregu organizacji legalnych, kładąc obok tego silny nacisk na utworzenie Frontu Ludowego w Polsce. Zakonspirowano agencje komunistyczne walczące się do organizacji legalnych, tworząc w nich własne ośrodki, nadając kierunek pracy tym organizacjom. W ten sposób opanowali szereg jednostek organizacyjnych PPS, Bundu, Stron, Chłopskiego (grupa Dobrocha), Stron Ludowego i szeregu stowarzyszeń żydowskich, jak „Frajhajt” i „Zukunft”. Zaobserwowano również przenikanie wpływów komunistycznych do POW, Strzelca i Legionu Młodych, gdzie komuniści zdołali utworzyć własne ekspozytury.

Zamiast dotychczas stosowanego kolportażu szeregu pism nielegalnych, kompartia zaczęła wydawać szereg czasopism t. zw. „lewicy literackiej”. Wówczas powstały wydawnictwa takie, jak: „Po prostu”, „Sygnały”, „Oblicze dnia”, „Le-war” i „Dziennik Popularny”.

ROLA T. U. R. W LUBLINIE

Na terenie Lublina komuniści zwrócili specjalną uwagę na miejscowy oddział TUR i Zrzeszenie akademików — żydów. TUR lubelski już w r. 1935 uległ całkowicie wpły-

wom komunistów i został przez zarząd główny tej organizacji rozwiązany za prowadzenie akcji przeciwko PPS. Później jednak odbudowano TUR na terenie Lublina i znowu na jego czele stanęli wykluczeni komuniści, wyznaczeni przez Okręgowy Komitet młodzieży komunistycznej. Byli to: Józef Kwieciński, Maria Woźniak, Mieczysław Durakiewicz, Mieczysław Korzeniowski, Aleksy Małuszewski, Józef Genca i szereg innych.

Na skutki takiej obsady personalnej władz TUR-u nie trzeba było długo czekać. 19-go lipca 1936 roku podjął protest polskich organizacji społecznych przeciwko polityce władz gdańskich, TUR zorganizował manifestację komunistyczną, a w dwa miesiące później, 6-go września 1936 roku, podczas obchodu t. zw. „krwawej środy”, pochód lubelskiego TUR-u miał charakter wyraźnie komunistyczny.

PIERWSZE ARRESTOWANIA

Dokonane w końcu 1935 roku aresztowania szeregu wybitnych komunistów lubelskich doprowadziły do dezorganizacji w szeregach partii i załamania się niektórych członków, którzy zaczęli „spać” swych towarzyszy partyjnych. Szereg komunistów starając się dekonspirować swych towarzyszy osiągnąć zmniejszenie kary dla siebie, ujawnili całą organizację komunistyczną na terenie Lublina. Należeli tutaj: Stefan Okonowski, Mieczysław Durakiewicz, Józef Genca, Jan Makenzon.

Zeznania ich dały podstawę do szeregu aresztowań i zlikwidowania działalności K. Z. M. P. na terenie lubelskim. Najbardziej czynną rolę w komunistycznym Związku Młodzieży odgrywał zbiegły do Paryża a następnie do czerwonej Hiszpanii Chaskiel Honsztagin, dalej Jankiel Zyberstajn, Franciszek Józwiak, Zofia Goldfinger, Feliks Baranowski, Bluma Perlmuter, Jankiel Duman i Wanda Bronisława Lewicka.

TOW. „HALINA” — LEWICKA

Lewicka, córka byłego kuraatora lubelskiego, używała w partii pseudonimu „Halina”. Już od najmłodszych lat pod wpływem zaangażowanego przez rodziców korepetytora Zenona Kliszki, karanego sądownie

za komunizm, nabrała przekonania komunistycznych. Będąc w gimnazjum, brała czynny udział w pracach jacejki na terenie szkoły, a następnie rozszerzała swą działalność na terenie całego Lublina.

Pierwsze jej występy na terenie komunistycznego związku młodzieży sięgają roku 1935-go. Była ona wówczas łączniczką i utatwiała przybycie do Lublina z Warszawy wybitnego komunisty, używającego pseudonimu „Rysiek” inspekcje miejscowego terenu. Odwołano ją następnie ze stanowiska łączniczki i przydzielono do komitetu niebieskiego K. Z. M. P.

„GDYBY WSZYSTY TAK PRACOWALI”

W zeznaniach złożonych w śledztwie Makenzon stwierdził, że nieznana mu z nazwiska działaczka, używająca pseudonimu „Halina” dobrze się konspirowała i gdyby wszyscy pracowali tak, jak ona, wpływy komunistycz-

ne szybko postępowałyby naprzód. Również oskarżeni: Okonowski i Arensztajn zeznali, że tow. „Halina” była wybitną działaczką „kompartii” i wskazywali na fotografię Lewickiej.

Podczas aresztowań w r. 1935-ym, gdy wykryto jacejkę komunistyczną Związku młodzieży socjalistycznej, Lewicka nie została aresztowana, gdyż brak było wówczas dowodów jej winy. Po tych aresztowaniach Lewicka przeniosła się do Lwowa i zameldowała się tam pod fałszywym nazwiskiem Barcikowskiej. Z zeznań złożonych podczas śledztwa wynika również, że Lewicka subsydiowała poważnie organizację KZMP.

Sposród 40-tu osób, które zasiadają 12 listopada na ławie oskarżonych, jedynie Lewicka znajduje się w wolności za kaucją. Wszyscy inni pozostają w więzieniu. Będzie to jeden z największych i najbardziej sensacyjnych procesów komunistycznych lat ostatnich, jak ona, wpływy komunistycz-

Teatr wileński wegetuje wskutek braku pionu ideowego

Kulturalne życie Wilna stoi dziś pod znakiem Wystawy obrazów ś. p. Ferdynanda Ruszczyca, jednego z największych artystów i organizatorów polskiego życia kulturalnego w Wilnie. Ruszczyca, namiętny miłośnik piękna, w całej swej bogatej działalności, realizował postulat Norwidowski, jego sen o pięknie, przejawiającym się w każdej dziedzinie życia. Dwutygodnik kulturalno — społeczny „Sprawy Otwarte” (pismo Młodych narodowców) poświęciło cały numer pamięci zmarłego artysty. Tworzenie polskiej kultury, znakomita jej ekspansja na Wileńszczyznę, to niezaprzeczona zasługa Ruszczyca, którą musi młody ruch narodowy, walczący o polskość na Kresach,

W teatrach wileńskich dość pusto. Teatr na Pohulance po „Lato w Nohant” Iwaszkiewicza, wystawił „Ucho

ne białogłowy” Moliera, bezsprzecznie jedną z najsłabszych sztuk autora „Mi zantropa”. Zespół stabiutki, nie dysponujący wybitniejszymi jednostkami, dopełnił resztę. Stąd na widowni — pustki.

Teatr Muzyczny „Lutnia”, z dyżem Karolem (??) Wyrwicz — Wichrowskim na czele, przedstawia tak beznadziejny poziom, że nieliczna frekwencja jest tu najzupełniej usprawiedliwiona.

Istnieje jeszcze w Wilnie teatrzyk „Nowości”. Tu raz po raz powstają strajki i dochodzi do rękoczynów. Wszystkie zajścia wynikają z niewypłacanych gaź. Front teatralny w Wilnie najwyraźniej więc szwankuje; składa się na to kilka przyczyn, z których najistotniejszą to brak jakiegokolwiek planu ideowego i najzupełniejsza pogoń za... kasą. O repertuarze dynamicznym, któryby przemówił do nas swoją najaktualniejszą konstrukcją, mowy tu nie ma.

Musimy stwierdzić jedno: Teatry wileńskie nie spełniają roli placówki kulturalnej polskiej, która ma jakieś określone cele narodowe. Sztyd

„Dar Pomorza”

plynie do Brazlii

GDYNIA, 28. 10. W telegramie nadanym z „Daru Pomorza” wczoraj o godz. 12, kapitan tego żaglowca podaje, że na statku wszystko w porządku. W chwili nadania depezy żaglowiec znajdował się na wysokości 27 stopnia 4 min. szerokości północnej i 14 st. 38 min. długości zachodniej, kierując się dalej przez wyspy Zielonego Przylądka do fortu Para na Amazonce.

W szufladzie bez dna

Zginęła — biżuteria wartości 70 tys. zł.

Zuchwały występ niebieskiego ptaka

LÓDŹ, 28. 10. W domu przy ul. Sienkiewicza 13 u pp. Unger wynajął pokój jakiś elegancki pan, oświadczając, że przyjechał z zagranicy i posiadając przy sobie znaczniejszą sumę gotówki, będzie prowadził transakcje finansowe na terenie Łodzi.

Tajemniczy nieznajomy nawiązał pertraktacje z szeregiem jubilerów łódzkich dla nabycia znaczniejszych ilości brylantów. W środę wieczór zaprosił on do swego mieszkania ju-

bilera Buchbindera dla sfinalizowania transakcji większej partii brylantów. W chwili, gdy kontrahenci pertraktowali ostatecznie o cenę, rozległ się równocześnie dzwonek telefonu i przy drzwiach wejściowych. Nabywca oświadczył Buchbindergowi, że nie chce, aby ktoś wiedział, że kupuje na brylanty i zgarnął ręką drogocenne kamienie do szuflady biurka, podtrzymując ją ręką od spodu. Następnie wyszedł, aby odebrać telefon i otworzyć drzwi.

Gdy po 15 minutach tajemniczy nabywca brylantów nie wracał, Buchbinderowie otworzyli szufladę biurka i spostrzegli z przerażeniem, że nie posiadała ona dna, a tajemniczy nieznajomy zniknął bez śladu wraz z brylantami, wartości 70.000 zł. Tajemniczy „niebieski ptak” zabrał ze sobą 14 karatowy brylant wartości 20.000 zł., dwie sztuki po 6 i 5 karatów, oraz kilka 4, 3 i 2-karatowych brylantów.

Włamanie do grobowca

WILNO, 28. 10. W majątku Hanuta pod Wilnem, należącym do Jerzego Wokłowicza, dokonano włamania do grobowca rodzinnego, znajdującego się na terenie majątku w parku. Złodzieje przez zerwanie wieka z czterech trumien zabrali pierścienie z palca zmarłej niedawno żony właściciela majątku. Pierścienie posiadała wielką wartość, jak utrzymuje właściciel. Sprawców włamania na razie nie ujęto.

W ŻYRARDOWIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Henryka Kurche ul. Wileńska 2 m. 54

NA GROBACH waszych drogich

nalacie lampki nagrobkowe
znane ze swej dobroci —
polskiej i chrześcijańskiej firmy

POLO

DO NABYCIA WSZEDZIE

Kronika prowincjonalna

LUBLIN

POŚWIĘCENIE GMACHU SZKOŁY
(JK) Wileńskie Finkowka pod Lukowem otrzymała nowo wybudowany gmach szkolny powiększonej. Poświęcenia dokonał ks. proboszcz. Kłopot. Po poświęceniu dzieci szkolne wykonały szereg deklamacji, pieśni i tańców.

MORDERSTWO
(JK) We wst Suchodoly pow. Krasnostawskiego w czasie lacji wynikił bójka między gośćmi. Czesław Bochniarz zabił nożem Stanisława Kowalczyka zadając mu cios w bok.

FUNDUSZOW GMINNYCH
(JK) Na sesji wyjazdowej sądu okręgowego w Puławach, w dniu 22 bm. rozpatrywana była sprawa b. wójta gmi. Cabelow, Władysława plajtyszka, oskarżonego o przywłaszczenie sum gminnych. Wyrokiem sądu Matyjaszek skazany został na 2 lata więzienia i pozbawienie praw na 5 lat oraz 200 zł. grzywny.

SIEDLCE
SPÓŁDZIELNIA PSZCZELARSKA — OGRODNICZA
(JK) W Siedlcach organizuje się Spółdzielnia pszczelarsko — ogrodnicza. Ma to dla tamtejszego terenu doniosłe znaczenie, w powiecie siedleckim, bowiem znajduje się około 2000 ha sadów handlowych i około 10.000 roj pszczół. Produkcja owoców wynosi przeszło 200.000 kg.

POMORZE
WALNY ZJAZD ZWIĄZKU MLECZARZY
W Bydgoszczy obradował walny Zjazd Związku mleczarzy województwa pomorskiego i pomorskiego. Na zjeździe tym omówiono ciężkie położenie gospodarcze mleczarzy oraz skład Zarządu Związku, który za zgodą wszystkich obecnych pozostał ten sam. (a)

ŚMIERTELNE ZDERZENIE CYKLISTY Z SAMOCHODEM
Na szosie Łasin — Pleszew 51-letni robotnik Stanisław Czajkowski z Wielkiej Tymowej, jadąc na motocyklu, dostał się pod koła pędzącego samochodu.

O ESTETYCZNY WYGLĄD MIASTA
Zarząd Miejski w Grudziądzu wydał ostatnio zarządzenie, aby właściciele domów przegrupować i renowację zewnętrznych, z projektem swymi zgłaszać się przed rozpoczęciem do Zarządu Miejskiego. (a)

ZJAZD POLSKIEGO ZWIĄZKU ZACHODNIEGO
W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Bydgoszczy walny okręgowy Zjazd Polskiego Związku Zachodniego.

Z Teatru Małkiej

Teatr Małkiej przekroczył 50 przedstawień doskonałej komedii Daviesa „Mieczak”. Świetne sytuacje i koncertowa gra każą wypelnić widownię raz po raz oklaskiwając przy otwartej kurtynie uroczą Małką, Gryf — Olszewską, Sawana i Modrzewskiego.

Następna sztuka będzie Maria Stuart Słowackiego, grana dotychczas na popołudniu tylko z okazji Festiwalu. Pierwszorzędnie przygotowana (reżyseria, kostiumy, dekoracje, obsada), będzie na pewno nieprzeciętnym wydarzeniem dla Warszawy. Premiera wkrótce.

Każdy Czytelnik ABC

może się wykwintnie ubrać w firmie Stefan Fibich przy ul. Aleje Jerozolimskiej 7.

Ten magazyn konfekcji męskiej został zaopatrzony we wszelkie nowości na sezon jesienny.

„Arcybiskup” Kowalski pozostanie w więzieniu

Były „Arcybiskup” mariańców, Kowalski który odbywa obecnie w więzieniu w Rawiczu karę 4-letniego więzienia wniósł prośbę do Ministerstwa Sprawiedliwości o przedterminowe zwolnienie go. Ministerstwo prośbę tą odrzuciło, wobec czego Kowalski spędzi jeszcze około półtora roku w więzieniu.

Słuszny zakaz

Dyrekcja pocztowa zabroniła wkladać do egzemplarzy doreczanych przez pocztę czasopism ulotek i druków bezadresowych. Stwierdzono, że listonosze dotarczając dotarczając do gazet i tygodników rozmaite reklamy i ulotki, co spowodowało protesty ze strony odbiorców, jak i wydawców czasopism.

PAŹDZIERNIK

SŁOŃCE	
Wschód	Zachód
6—24	16—15
KSIEŻYC	
Wschód	Zachód
1—9	14—2
Dł. dnia	Ubyło
9—51	6—55

29

PIĄTEK

Dziś św. Narcyza
Jutro św. Germana

Dla biur instytucji, urzędów

- materiały piśmienne
- przybory kancelaryjne
- DRUKI
- tablice emaliowane
- stemple pieczęci

ZARZ. GRAF.-INTA. SKŁADY PAPIERU
„PIONIER”
ul. Kaz. Mokowski
ul. Marszałkowska 111

OGŁOSZENIA DROBNE

ROZNE

zapiki wojskowe, polijcyjne, urzędnicze, oraz sportowe, szporterskie, studenckie, uczniowskie, poleca: Cieszkowski, 12 Nowy Świat 12. Uwaga! obok Agnili, tel. 9-36-98.

Kapelusze męskie przerabiam na modne fasony, odzież tam, farbuję. Cieszkowski 12 Nowy Świat 12. Uwaga! obok Agnili, telefon 9-26-98

MEBLE

MEBLE gotowe i na zamówienia własnego wyrobu poleca Chrześcijańska Wytwórnia Karylowski i Gorgas, ul. Świętokrzyska 2.

MEBLE firma chrześcijańska „Ciechowski” Plac Trzech Krzyży 12 poleca duży wybór nowoczesnych mebli. Warunki dogodne. Sztuki pojedyncze.

MEBLE stylowe i nowoczesne Salony, Gabinet, Sympialne, Stółowe oraz urządzenia kuchni, przedpokojów i sztuki pojedyncze. Dział mebli tapicerskich poleca A. Lenczewski i Ska. Mazowiecka 10

MEBLE Firma chrześcijańska „Ciechowski” Nowy Świat 29 duży wybór nowoczesnych mebli gotówką — ratami. Sztuki pojedyncze

MEBLE

gotowe i na zamówienia wyrób własny. Gorgas i Karylowski Firma Chrześcijańska, ul. Nowogrodzka 8.

KUPNO, SPRZEDAŻ

Maszyny do pisania Torpedo, podręczne, biurowe: arytymetry Thales: duży wybór na szyn okazyjnych. Sprzedaż — Kupno — Remonty. Maczunder, Marszałkowska 83 tel. 700-05.

Radio Telefunken, Echo, Union. Warunki dogodne. Ceny fabryczne „Ormonde” Jasna 5 (Filharmonia).

MIÓD

MIÓD 100% gwarancji, kuryracji. Różne gatunki. Przy 10 kg. rabat. PSZCZELARZ — OGRODNICZ Ziota 4, telefon 6-62-38.

NAUKA I WYCHOWANIE

KROJ modelowania szycia, wyuczają gruntownie Kursy Irene Piętko, Nowogrodzka 26, stosując dla Czytelników ABC specjalne ulgi. Zapisy codziennie.

PRACE ZAFIAROWANE

Jak otrzymać pracę? Zwrócić się do Administracji „ABC”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 3a. Ogłoszenia o poszukiwaniu i zafiarowaniu pracy zamieszczamy z ustępstwem 50 proc. W wypadkach uzasadnionych bezpłatnie.

dziś fur siana i zboża. Dzięki energicznej akcji ratunkowej straż pożarnej udało się ogień zlokalizować i ocalić pozostałe budynki zakładu.

WYSTAWA HYGIENICZNA
Wystawę higieniczną urządzoną w Poznaniu przez Zakład Ubezpiecz. Społ. w Warszawie i przez Uboz. Społ. w Poznaniu, zwiedziło w ciągu 2-tygodniowego jej trwania przeszło 115 tysięcy osób, w tym liczne wycieczki z poza Poznania.

OBRAZY KOLEJARZY
W Gnieźnie rozpoczyna się dnia 3 listopada r. b. obrady ogólnopolskiej komisji rozkładu jazdy kolejowej na okres 1938/39. W konferencji tych, które potrwać dwa tygodnie, wezmą udział przedstawiciele ministerstwa komunikacji i wszystkich okręgowych dyrekcji kolejowych oraz pocztowych, razem około 100 osób.

TEATRY

TEATR POLSKI: „Matczystwo”.
TEATR WIELKI: „Baron Cygan-ski”.

KINA

APOLLO: „Bohaterowie morza”.
CORSO: „Brygada śmiałych”.
GLORIA: „Szampański walc”.
GWIAZDA: „Maroko”.
METROULIS: „Zamek Tajemnic”.
OSWIATOWA: T. C. L.: „Niedokończona symfonia”.
RENAISSANCE: „Niesamowity dom”.

SŁOŃCE: „Historia jednej nocy”.
SWIT: „Postrach opery”.
WILSONA: „Dyplomatyka żona”.
POZAR W ZAKŁADZIE PSYCHIATRYCZNYM
W Kościebie wybuchł groźny pożar. Od niedopałka papierosa zajęła się stodoła a wraz z nią spłonęło kilka